Ogólnopolskie Forum Kolejowe „KOLEJ DOSTĘPNA DLA WSZYSTKICH”

Warszawa, 4 listopada 2021 r.

PKP S.A. jako główny zarządca dworców kolejowych

PKP S.A. JEST NAJWIĘKSZYM KRAJOWYM ZARZĄDCĄ DWORCÓW KOLEJOWYCH

- Sieć czynnych dworców obejmuje **519 obiektów zarządzanych przez PKP S.A.**, w tym **17 dworców Premium**.
- Łącznie ponad **114 tys. m^2** powierzchni przeznaczonej do obsługi podróżnych.
- **11,5 mln zatrzymań** pociągów pasażerskich w rozkładzie jazdy pociągów 2020/21 na dworcach zarządzanych przez PKP S.A.

Dworzec IDS, Nasielsk

Dworzec Lublin

- Kluczowym zadaniem PKP S.A. jest **zapewnienie wysokiego standardu usług na dworcach kolejowych**.
- PKP S.A. realizują szeroko zakrojony program modernizacji dworców, którego celem jest dostosowanie ich do potrzeb zarówno podróżnych, jak i lokalnych społeczności.
- W ramach modernizacji wdrażane są innowacyjne rozwiązania techniczne i architektoniczne. **Wśród priorytetów przy realizacji inwestycji jest dostosowanie dworców do potrzeb wszystkich grup pasażerów, w tym osób o ograniczonej możliwości poruszania się**.

Udogodnienia dla osób o ograniczonej mobilności (PRM)

PKP S.A dążą do tego, aby czas spędzony na dworcu i zaplanowana podróż przebiegały w sposób komfortowy i przyjazny dla wszystkich pasażerów, z uwzględnieniem potrzeb osób o ograniczonej mobilności, którym poruszanie się w przestrzeni miejskiej sprawia trudność.

Z tego względu na dworcach pojawiają się coraz liczniej udogodnienia dla PRM, takie jak:

- urządzenia wspomagające poruszanie po dworcu, np. windy, podnośniki, pochylnie,
- kasy z obniżonym okienkiem do obsługi osób na wózkach oraz niskiego wzrostu, wspólne kasy wszystkich przewoźników, okienka kasowe wyposażone we wzmacniacz głosu (interkom) lub pętle indukcyjne ułatwiające porozumiewanie osobom z aparatami słuchowymi,
- oznakowania poziome dla osób niewidomych i niedowidzących poruszających się z pomocą laski w postaci tzw. ścieżek dotykowych i pól uwagi,
- szersze miejsca postojowe na parkingu,
- możliwość połączenia on-line z tłumaczem języka migowego w stacjonarnych punktach obsługi Klienta „InfoDworzec”,

Dworzec Iława Główna – winda

Udogodnienia dla osób o ograniczonej mobilności (PRM)

- informacje w alfabecie Braille'a np. na poręczach, w windach itp., mapa dworca w alfabecie Braille'a (plan wypukły),
- toalety dostosowane do potrzeb PRM,
- pomieszczenia dla opiekuna z dzieckiem, przewijaki.

Pokój dla matki z dzieckiem

Dworzec Siemiatycze – tablica multisensoryczna

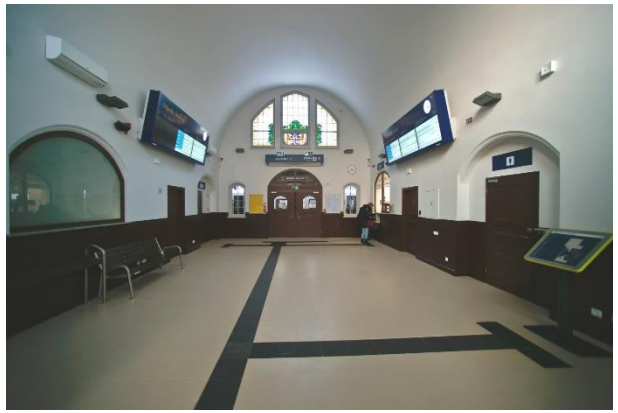

Dworzec Szklarska Poręba – ścieżka dotykowa

Dworzec Nidzica – tablica multisensoryczna

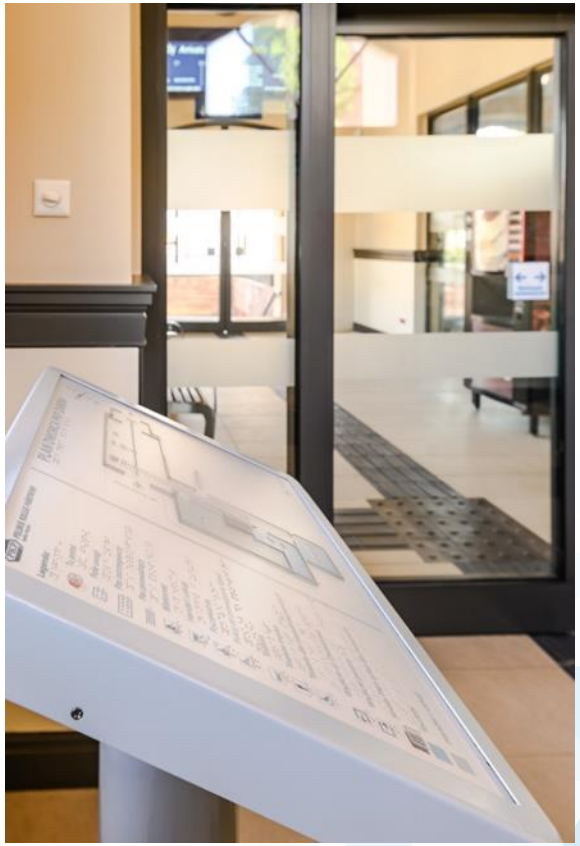

Dworzec Żarów – tablica multisensoryczna i ścieżka dotykowa dla osób niewidomych i słabowidzących

Dostosowanie do TSI PRM na dworcach zarządzanych przez PKP S.A. – aktualnie

- Na 64% dworców zapewniony jest swobodny dostęp do budynku dla osób z problemami z poruszaniem się, w tym w szczególności poruszających się na wózku (brak przeszkód w postaci schodów, progów itp. przy wejściu do dworca oraz poczekalni).
- 49% dworców posiada miejsca postojowe lub parkingowe dedykowane dla PRM.
- Na 22% dworców znajdują się ścieżki dotykowe dla osób niewidomych.

Dworzec Poznań Garbary - plan multisensoryczny przed wejściem na dworzec oraz oznaczenie szklanych ścian dla osób niedowidzących

Dworzec Szczecin Główny – schody ruchome

- 16% dworców posiada kasy z obniżonym okienkiem, 9% z pętlą indukcyjną, 28% z kasami wyposażonymi w interkom (8% dworców posiada zarówno obniżone okienko, pętlę indukcyjną, jak i interkom).
- 64% dworców posiada system informacji głosowej.
- 37% dworców posiada toaletę dostosowaną dla osób niepełnosprawnych.
- 15% dworców wyposażonych jest w mapę w języku Braille'a.

Program Inwestycji Dworcowych 2016 – 2023 (PID) – informacje

- W ramach największego w historii PKP S.A. programu inwestycji w dworce kolejowe zostanie zmodernizowanych lub wybudowanych od nowa aż **190 obiektów dworcowych**.
- Aktualnie planowane łączne nakłady na realizację programu wynoszą prawie **1,8 mld PLN netto**.
- Do końca września 2021 r. w ramach PID zmodernizowano i **udostępniono podróżnym 39 dworców kolejowych**, z których wszystkie są **dostosowane do wymogów TSI PRM**.
- Jeszcze w tym roku PKP S.A. planują oddać do użytkowania **10** dworców kolejowych.
- PKP S.A. planują kontynuować realizację Programu Inwestycji Dworcowych w kolejnej perspektywie finansowej UE do 2027 r.

Dworzec Wałbrzych Główny przed i po przebudowie

Innowacyjne Dworce Systemowe (IDS)

- W przypadku budowy nowych dworców w formule **Innowacyjnych Dworców Systemowych (IDS)**, których w całym kraju powstanie około **40**, głównie **stosuje się rozwiązania proekologiczne**, takich jak ogrzewanie z użyciem pomp ciepła, panele fotowoltaiczne czy systemy do odzyskiwania wody deszczowej w celu jej dalszego wykorzystania m.in. jako wody szarej do spłukiwania toalet czy do podlewania terenów zielonych.

Dworzec IDS, Biskupice Wielkopolskie

Dworzec IDS, Ciechanów

Dworzec IDS, Mława

Dworzec IDS, Pobiedziska Letnisko

Dworzec IDS, Bielsk Podlaski

Program Inwestycji Dworcowych (PID) a dostosowanie do TSI PRM

- Zgodnie z głównymi założeniami Programu Inwestycji Dworcowych, **wszystkie modernizowane, czy nowobudowane obiekty są w pełni dostosowywane do wymogów TSI PRM** – obowiązujących norm unijnych, dotyczących dostępności infrastruktury dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
- Przystępując do realizacji PID, opracowano zbiór wytycznych – **Dobrych Praktyk w inwestycjach kolejowych PKP S.A.**, które precyzyjnie opisują wymagania jakie muszą spełniać obiekty dworcowe, aby mogły być określane mianem dostępnych dla wszystkich podróżnych, niezależnie od kondycji fizycznej czy stanu zdrowia.

Pochylnia dla PRM

Toaleta przystosowana dla PRM

Winda przystosowana dla PRM

Program Inwestycji Dworcowych (PID) a dostosowanie do TSI PRM

- Każda z realizowanych inwestycji **podlega wewnętrznej ocenie w procesie Audytu zapewnienia dostępności**, który jest prowadzony na wszystkich etapach inwestycji, począwszy od koncepcji, poprzez projekt budowlany, wykonawczy, aż po realizację robót budowlanych i obejmuje ocenę inwestycji pod kątem:
  - likwidacji barier architektonicznych, m.in. stosowania pochylni, wind,
  - zapewnienia dostępności funkcji takich jak kasy, toalety dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich – stosowanie właściwych przestrzeni manewrowych, dostosowanych do ich potrzeb wysokości i funkcjonalności wyposażenia,
  - rozwiązań wspomagających osoby z innymi niepełnosprawnościami, np. pętle indukcyjne w okienkach kasowych, ścieżki dotykowe i oznaczenia w alfabecie Braille'a,
  - czytelności oznakowania pasażerskiego,
  - wyposażenia obiektu w plany multisensoryczne, wspomagające poruszanie się po stacji zarówno osoby widzące jak i niewidome i słabowidzące.

Dworzec Lębork – droga dotykowa prowadząca do kasy biletowej

Oznakowanie na poręczy w języku Braille'a

Dworzec Brzesko Okocim – kasa biletowa z obniżonym okienkiem

Inwestycje dworcowe w kontekście Programu Dostępność Plus

- PKP S.A. realizują przedsięwzięcia inwestycyjne **z uwzględnieniem potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się**, a wszystkie nowe i zmodernizowane dworce uwzględniają cele Rządowego Programu **Dostępność Plus**.
- Wymagania określone w programie obejmują zapewnienie m.in.:
  - dostępnych dla osób PRM **parkingów** oraz dojść do dworca kolejowego,
  - udostępnienie i utrzymanie **trasy wolnej od przeszkód** łączącej wszystkie istotne elementy przestrzeni publicznej,
  - **wyraźnych i kontrastujących oznaczeń** zarówno tras wolnych od przeszkód jak i wszystkich istotnych elementów przestrzeni publicznej dworca,
  - **odpowiednio** zaprojektowane i **oznakowane drzwi i wejścia** minimalizujące wysiłek fizyczny oraz zapewniające swobodny dostęp osobom PRM do wszystkich stref bezpośredniej obsługi pasażera na dworcu.

Dworzec IDS, Janikowo – parking dla PRM

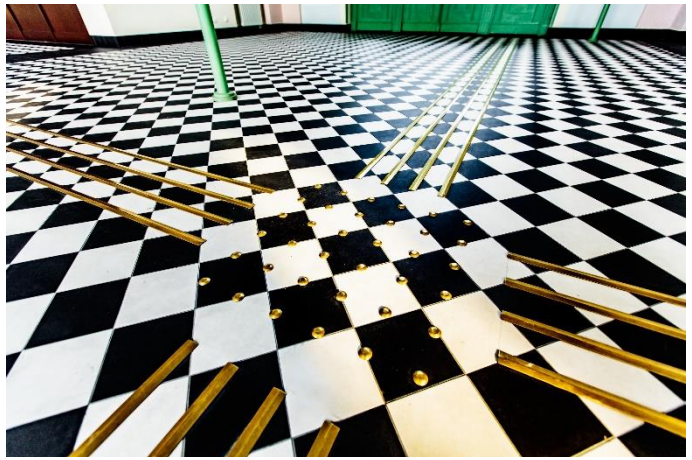

Dworzec Nowy Sącz – ścieżka dotykowa

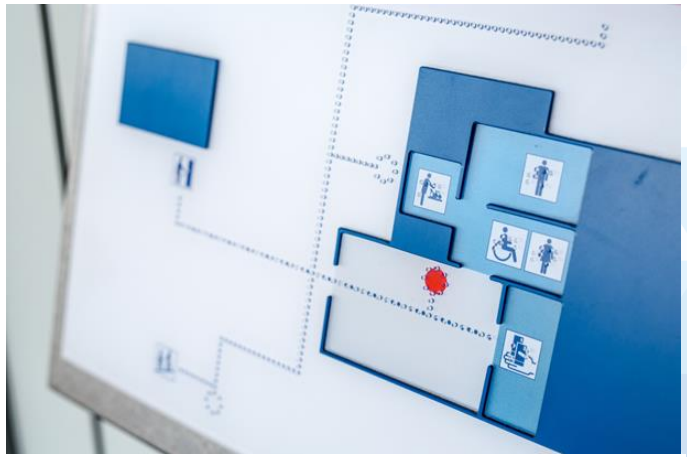

Dworzec IDS, Nasielsk – tablica multisensoryczna

Asysta dla TSI PRM na dworcach kolejowych

- Centrum Wsparcia Klienta koordynuje wykonanie asyst osobom z niepełnosprawnością i o ograniczonej sprawności ruchowej w poruszaniu się po obszarze stacji (tj. dworzec, przejścia i perony).
- Pomoc dotyczy asysty pracowników ochrony fizycznej dworca w przemieszczeniu się PRM po terenie stacji do/z pociągu oraz do/z innego miejsca na obszarze kolejowym na wytypowanych stacjach pasażerskich w kraju.
- Wraz ze wzrostem potoku podróżnych na dworcach kolejowych (w szczytach przewozowych, sezonie letnim) wzrasta liczba zgłoszeń rejestrowanych przez CWK. W III kwartale 2021 r. CWK przyjmowało średnio 2,5 tys. zgłoszeń miesięcznie.
- Zgłoszenia dotyczą w większości przypadków asysty osobom poruszającym się na wózkach oraz pomocy osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku.

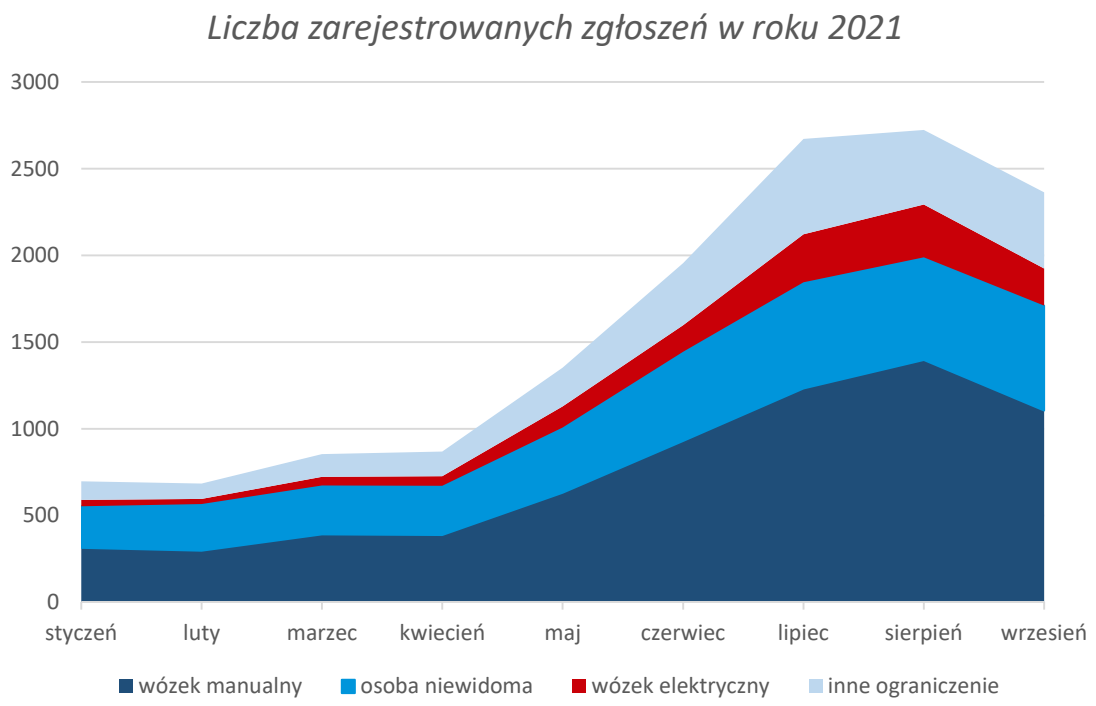

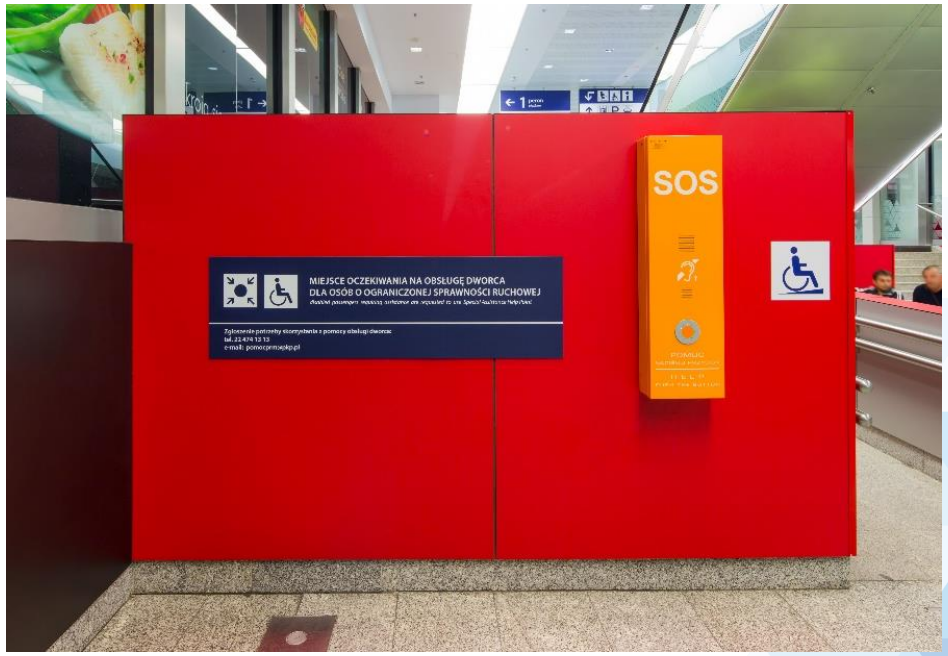

Kraków Główny – miejsce oczekiwania na obsługę dworca dla PRM

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Rafał Zgorzelski